

DOUMA BOUWT BOEIER MET EIGEN LIJN

Rechts: de hoge kop steekt uit het oude hok in een stukje nieuwbouw op. De boeier vult het heiz schuurtje. Op de foto valt de Douma-lijn wel waar te nemen. De boeg is veel scherper dan bij oude boeiers.

Links: de heer G. Douma uit Terhorne, die in zijn zeventigste levensjaar zijn eerste boeier bouwde.

ER is helemaal geen ruimte meer in de platte loods, die de heer G. Douma te Terhorne als jachtwerf dient: breed en robuust ligt zijn eerste boeier onder en tussen de spanten van het dak en men kan er maar net aan voorbij schuifelen. Er is nauwelijks zicht meer op lijn en vormen van het schip, dat in dit te kleine omhulsel in verhouding veel te breed lijkt. De lengte zie je niet, omdat je de lijn van boorden niet helemaal kunt volgen met je oog. „Maar dat is in orde, hoor”, knikt de heer Douma, als hij ziet dat wij wat weifelen.

De eerste boeier, na een levenlang scheepsbouwer te zijn geweest. In Openhuizen, waar Douma reeds als jongen op de werf van zijn vader begon: pramen bouwen, eerst van hout, later van ijzer, ijzeren schouwen, melkschouwen, van alles, wat de boer in het waterland vroeger nodig had. Een heel enkel „wyldsjitteke” voor een jagersman — een smal, licht en snel roei-bootje — zoiets leek dan een beetje op de dromen van de heer Douma, die toch graag eens een boeier wilde bouwen. In de dertiger jaren leek het erop; toen kwam een oud-zeekapitein vragen naar de prijs van een boeier en verheugd maakte Douma de tekeningen en berekeningen in orde. Maar het was te duur.

Toen Douma zestig jaar was ging hij rentenieren. Er werd een huis gebouwd naast de boerderij van de heer Steenbeek, zijn schoonzoon in Terhorne en toen dit huis eenmaal klaar was, kwamen de oude dromen tot leven. Op het erf van de schoonzoon stond een oud

Een jaar geleden zag het schip er nog zo uit. Toch is de geheel eigen lijn van de boeier al duidelijk te herkennen.

Oude droom van hellingbaas wordt werkelijkheid

hok, dat geschikt tot jachtwerf werd bevonden en hier kon Douma zich uitleven in zijn hobby: het bouwen van boten, van „levende” boten — tjotters, Friese jachten, boeiers. Gemaakt van levend en blank eikehout.

Hij had de tijd en wilde alleen voor zijn plezier bouwen. Zich dus niet laten opjagen met opdrachten, die hij voldoende kon krijgen. Er werd een tjottertje op stapel gezet en toen er een wand uit het schuurtje werd gebroken rolde een sierlijk scheepje het water tegemoet. In 1961 werd een heel grote tjotter gebouwd, in afmeting en uitvoering bijna een Fries jacht: een prachtig schip, dat de naam van deze scheepsbouwer door varend Nederland verspreidde. Er kwamen nu van alle kanten mensen met opdrachten — maar Douma koos er zorgvuldig eentje uit: de opdracht voor het bouwen van een Friese boeier voor rekening van de heer Lantinga uit Groningen. Overeengekomen werd, dat de lengte ongeveer 7,50 meter, de breedte goed 3 meter zou zijn. Verder moest Douma maar doen wat hem goed leek.

Hij had twee jaar tijd gevraagd. Vorig jaar januari hadden wij al eens een kijkje genomen toen Douma tien weken aan de boeier bezig was geweest. Niet alleen met bouwen. Zo had hij overal rond gekeken naar hout, bruikbaar hout, dat in het leven eigenlijk al de gewenste vorm in zich droeg. Bij Schilstra in Akkrum werd dit hout gezaagd: dikke ruwe planken, kantige balken en stutten — bij de bouw van een boeier wordt niet op een centimeter hout gekeken. Toen, een jaar geleden dus, terwijl de boorden ongeveer tot halver-

hoogte reikten, was de vorm van het schip goed te beoordelen.

Dit jacht krijgt een eigen lijn, wijkt in sommige opzichten af van de lijnen, die de oude boeiers tonen; vooral in de voorstevan kan men dit opmerken. Ook is het verloop van de welving van de romp iets anders, opdat volgens de bouwer de boeier straks beter over het water heenloopt.

„Myn each is myn rei”, was de spreuk van de oude boeierbouwer uit Joure, Eeltje Holtrop van der Zee. Maar ook Douma handelt zo — ook deze boeier is geheel „op it each” gebouwd en de veranderingen aan lijn en vorm komen geheel voort uit de overpeinzingen van Douma. Natuurlijk heeft hij altijd veel belangstelling voor de boeiers gehad, hij zal de meeste ervan wel zo uit het geheugen kunnen uittekenen. Maar hij heeft ook de lijnen bestudeerd en de gedragingen van zo'n oud jacht bij het zeilen, vandaar de eigen vorm van deze boeier.

Het schip is bijna klaar, al houdt dit nog wel een paar maanden afwerken in. Momenteel is Douma bezig met het afwerken van de kajuiten: een ruime roef en een slaapvertrekje onder het voordek. De banken in de „bollestâl”¹⁾ zijn al klaar, ook zijn de zwaarden, roer en dergelijke reeds gemaakt. Het meeste snij- en lofwerk is ook al gebeurd; ondanks de kou heeft Douma eigenlijk de hele winter wat doorgewerkt. Niet te lang, natuurlijk, want het stoken in deze ruimte was niet ideaal.

„Men noemt dit nu de cockpit”, verbetert Douma onze „bollestâl”. Maar Herman Melville, de schrijver van Moby Dick en de kenner van schepen en

De foto toont de bouwer bij de ruime kajuit. Het lof- en snijwerk is al een heel eind gereed.

(Foto's J. D. de Jong)

scheepstermen, noemde de ruimte voor de roerganger reeds de „bollestâl”; hij kende deze naam van de Engelse walvisvaarders, die dit volgens Melville van de „Dutchmen” hadden overgenomen. De eerste walvisvaarders van ons land hadden Harlingen als thuishaven.....

Ongeveer juni-juli hoopt Douma zijn schip te kunnen opleveren. Het afwerken neemt veel tijd, omdat hij alles keurig in orde wil hebben. Hij begint nu met het afwerken van de huid, van de buitenwand van het jacht. Het indrijven van de spijkers, het stoppen, maar vooral het gladschuren van de ruige eiken planken. Ook aan de gangboorden moet nog veel gebeuren en hier en daar zullen nog sierlijken moeten worden aangebracht.

Maar het is reeds een schip, wat daar in de loods ligt en de maker, die in dit jacht zijn grootste droom vorm heeft gegeven, glimlacht tevreden, als hij het geheel overziet. Voor ons zijn de lijnen onzichtbaar geworden in deze veel te nauwe ruimte, maar Douma heeft deze boeier in gedachten al heel vaak over de Friese meren zien zeilen, kant en klaar met wimpel in top. Jaren en jaren geleden reeds.

J. D. DE JONG

¹⁾ „Bollestâl” is Fries voor kuip; letterlijk stal voor de stier.